

**Materiały dydaktyczne dla nauczycieli uczestniczących
w KinoSzkolowym Festiwalu Filmowym dla Nauczycieli,
dofinansowanym przez Ministerstwo Kultury, Dziedzictwa
Narodowego i Sportu pochodzących z Funduszu Promocji Kultury.**

**Ministerstwo
Kultury
Dziedzictwa
Narodowego
i Sportu.**

***Czworo dzieci i Coś,*
reż. Andy De Emmony, Wielka Brytania 2020 r.**

Scenariusz zajęć pofilmowych

Materiały dydaktyczne dla nauczycieli uczestniczących w KinoSzkolowym Festiwalu Filmowym dla Nauczycieli, dofinansowanym przez Ministerstwo Kultury, Dziedzictwa Narodowego i Sportu pochodzących z Funduszu Promocji Kultury.

Temat: NIE WSZYSTKO MUSI BYĆ PO MOJEJ MYŚLI... JAK SOBIE RADZIĆ Z NAGŁYMI ZMIANAMI?

Grupa wiekowa: Szkoła podstawowa, klasy IV-VI

Cele zajęć:

W trakcie zajęć uczeń:

- analizuje sytuację zaprezentowaną w filmie;
- wyraża własną opinię na temat obejrzanego filmu;
- dokonuje charakterystyki głównych bohaterów i ich zachowania;
- potrafi wskazać inne teksty kultury przedstawiające podobną tematykę;
- potrafi zdefiniować czym są emocje i jaką rolę odgrywają w życiu człowieka;
- wymienia główne emocje i potrafi je zaklasyfikować;
- uczy się rozpoznawać własne emocje i potrzeby;
- rozumie znaczenie zaspokajania potrzeb w życiu człowieka;
- potrafi dokonać analizy sytuacji i znaleźć jej rozwiązanie;
- rozumie różnicę między wydarzeniami fantastycznymi, a realnymi;
- dokonuje analizy i oceny relacji międzyludzkich przedstawionych w filmie;
- zna znacznie słowa "zmiana" i jego niezbywalny charakter w życiu każdego człowieka;
- potrafi wyrażać i argumentować własne opinie oraz sądy;
- pracuje w grupie oraz indywidualnie;
- wykonuje polecenia nauczyciela.

Czas trwania: maksymalnie dwie jednostki lekcyjne*

Metody pracy:

- heureka,
- burza mózgów,
- dyskusja,
- zabawa językowa,
- praca w grupie,
- praca indywidualna.

Materiały dydaktyczne:

1. Kadry z filmu *Czworo dzieci i Coś* dostępne pod adresem:
https://bestfilm.pl/main/film_zdjecia/10693
2. Karta pracy z bohaterkami filmu (Załącznik 1)
3. Karty z emocjami oraz potrzebami dostępne pod adresem:
http://thenofaultzone.com/cards_picture_feelings_needs_download_polish_2017.pdf
4. Tablica, kreda, magnesy
5. Ładne opakowanie z zawartością w postaci pogniecionych kartek oraz brzydkie opakowanie, w którym znajdować będą się słodycze lub jakiś ładny przedmiot

Materiały dydaktyczne dla nauczycieli uczestniczących w KinoSzkolowym Festiwalu Filmowym dla Nauczycieli, dofinansowanym przez Ministerstwo Kultury, Dziedzictwa Narodowego i Sportu pochodzących z Funduszu Promocji Kultury.

Przed zajęciami:

Przed zajęciami uczniowie muszą zobaczyć film pt.: *Czworo dzieci i Coś* w reżyserii Andy'ego De Emmony (Wielka Brytania, 2020).

*Przygotowany zestaw zadań przewidziany jest na dwie jednostki lekcyjne, jednak w wypadku chęci realizacji tematu na mniejszej ilości godzin nauczyciel może pominąć poszczególne zadania, zmniejszając tym samym ich ilość.

Przebieg zajęć

1. Nauczyciel rozpoczyna lekcję od krótkiej rozgrzewki językowej nawiązującej swoim charakterem do gry, którą na początku obejrzanego przez uczniów filmu "*Czworo dzieci i Coś*" proponuje ojciec jednej z głównych bohaterek – Róży. Prowadzący zajęcia wybiera jeden z przedmiotów znajdujących się w klasie, jednak nie zdradza uczestnikom co to jest. Następnie wypowiada słowa "Widzę coś na literę..." dodając na końcu literę, na którą rozpoczyna się wytypowana przez niego rzecz. Zadaniem uczniów jest odgadnięcie wybranego przez nauczyciela przedmiotu. Uczeń, który udzieli poprawnej odpowiedzi może jako kolejny wziąć udział w zabawie i zadać zagadkę swoim kolegom i koleżanką z klasy.

*Jeśli zajęcia odbywają się w trybie zdalnym prowadzący może dla ułatwienia uczniom zadania posiłkować się kadrami z filmu *Czworo dzieci i Coś* (link do galerii fotosów z filmu na stronie dystrybutora dostępny w materiałach dydaktycznych), a młodzi widzowie zamiast wybierać przedmioty z ich własnego otoczenia będą posługiwać się w zabawie tymi umieszczonymi wewnątrz kadrów.

Wskazówka:

Jeśli prowadzący chciałby, aby zabawa w pełnijszy sposób nawiązywała do seansu, w którym niedawno uczestniczyli uczniowie, może również w klasie wykorzystać kadry z filmu *Czworo dzieci i Coś* lub, w miarę możliwości, porozmieszczać w klasie przedmioty, które mogą nawiązywać do wydarzeń przedstawionych w filmie.

Alternatywnym zadaniem dla tego przedstawionego powyżej może być ćwiczenie, podczas którego uczniowie otrzymują od nauczyciela dowolny kadr z filmu i muszą go opisać w możliwie najpełniejszy sposób, aby klasa odgadła, jakiej sceny może dotyczyć fotos.

2. Po krótkiej rozgrzewce językowej nauczyciel zapoznaje się z wrażeniami uczniów po seansie filmu *Czworo dzieci i Coś* w reżyserii Andy'ego De Emmony. Wykorzystując pytania pomocnicze stara się wraz z młodymi widzami odtworzyć poszczególne wątki fabularne oraz dokonać oceny kluczowych scen.

Zważywszy na to, iż temat poruszany w filmie (konieczność dostosowania się do nagłej zmiany jaka zachodzi w życiu czwórki młodych bohaterów) w pewien sposób

Materiały dydaktyczne dla nauczycieli uczestniczących w KinoSzkolowym Festiwalu Filmowym dla Nauczycieli, dofinansowanym przez Ministerstwo Kultury, Dziedzictwa Narodowego i Sportu pochodzących z Funduszu Promocji Kultury.

koresponduje ze wydarzeniami, których świadkami byli niedawno uczniowie (konieczność pozostania w domach i uczestniczenie w zajęciach lekcyjnych w trybie zdalnym ze względu na pandemię) warto zapytać ich, w jaki sposób oceniają zachowania poszczególnych postaci i czy ich zdaniem zostały one przedstawione w wiarygodny sposób, umożliwiając zidentyfikowanie się z postawą któregoś z dzieci. Prowadzący może na tym etapie zapytać uczestników zajęć, czy znają inne filmy lub teksty kultury, w których bohaterowie stawiają czoła nieoczekiwanym zmianom w swoim życiu i w jaki sposób na nie reagują oraz sobie z nimi radzą.

3. Po fazie wstępnej mającej na celu ustalenie stosunku uczniów do obejrzanego filmu oraz sprawdzenie jak wiele pamiętają z jego fabuły, prowadzący zajęcia powinien przejść do przedstawienia właściwego tematu zajęć. W tym celu zapisuje na tablicy hasło „ZMIANA”, a następnie inicjuje burzę mózgow, prosząc młodych widzów, aby zastanowili się, z czym kojarzy im się słowo "zmiana" i czym jest w życiu człowieka. Do krótkiej dyskusji z uczniami prowadzący może przedstawić im słownikową definicję słowa "zmiana" (np. ZMIANA - fakt, że ktoś staje się inny lub coś staje się inne niż dotychczas) i zapytać jak rozumieją te słowa oraz czy zmienili lub poszerzyliby tę definicję. Następnie prowadzący rozdaje uczestnikom zajęć karty pracy z zilustrowanymi oraz nazwanymi emocjami (ilustracje dostępne są w materiałach dydaktycznych – część pierwsza, dotycząca uczuć). Zadaniem uczniów jest zapoznanie się z kartami, wycięcie ich z arkusza oraz ewentualne uzupełnienie dwóch pustych kart o nazwy emocji, których ich zdaniem brakuje w zestawieniu. Po przyswojeniu wiadomości z kart pracy nauczyciel prosi młodych widzów, aby zastanowili się, jakie zmiany zaszły w ich życiu w ostatnim czasie i jakie emocje im wtedy towarzyszyły. W swoich rozważaniach mogą się również podeprzeć wydarzeniami przedstawionymi w filmie *Czworo dzieci i Coś* i przeanalizować jakie uczucia towarzyszyły bohaterom w momencie, gdy dowiedzieli się o nieoczekiwanej zmianie w ich dotychczasowym życiu. W trakcie dyskusji uczniowie powinni wskazywać, które z otrzymanych od prowadzącego zajęcia kart odpowiadają emocjom, jakie wywołują w nich zmiany. Jeśli zajęcia odbywają się w klasie młodzi widzowie mogą ponadto umieścić kartki na tablicy wokół zapisanego na początku zadania hasła. Gdy chętni uczestnicy umieszczą na tablicy własne propozycje nauczyciel prosi, aby uczniowie dokonali podziału zapisanych na tablicy uczuć na te, które są ich zdaniem przyjemne/pozytywne/dodatnie (umieszczając przy nich znak „+”) oraz przykre/negatywne/ujemne (umieszczając przy nich znak „-”). Po wykonanym ćwiczeniu prowadzący zajęcia może przeprowadzić z klasą dyskusję na temat zaproponowanego przez nich podziału, szczególnie zwracając uwagę na uczucia oznaczone znakiem „-”. Warto zapytać uczniów, dlaczego dokonali takiego podziału i czy ich zdaniem, na podstawie własnych doświadczeń oraz przedstawionych w filmie zdarzeń, zmiany początkowo postrzegane jako coś złego i wywołujące negatywne, ujemne emocje mogą ostatecznie okazać się doświadczeniem pozytywnym i wartościowym.

Materiały dydaktyczne dla nauczycieli uczestniczących w KinoSzkolowym Festiwalu Filmowym dla Nauczycieli, dofinansowanym przez Ministerstwo Kultury, Dziedzictwa Narodowego i Sportu pochodzących z Funduszu Promocji Kultury.

Wskazówka

Warto pokierować dyskusję z uczniami w ten sposób, aby spróbować im uświadomić, iż nawet z nagłym, nieplanowanym zmian może czasami wyniknąć coś dobrego, jeśli spróbujemy spojrzeć na nie z innej perspektywy i otworzymy się na nowe doświadczenia. Równocześnie jednak nie powinniśmy lekceważyć sygnałów jakie wysyła nam nasz własny organizm pod postacią uczuć. Jeśli są one trudne, a niezależna od nas zmiana wywołuje wyraźny psychiczny dyskomfort powinniśmy porozmawiać z kimś o tym co nas niepokoi. Taką osobą może być przyjaciel, ale również nauczyciel i przede wszystkim rodzic. Dzieląc się naszymi problemami z innymi pozwalamy im spojrzeć na sytuację z naszej perspektywy i lepiej zrozumieć uczucia, które towarzyszą nam podczas zmiany. Możliwe, że w ten sposób znajdziemy rozwiązanie, które pomoże ograniczyć nam dyskomfort lub dostrzeżemy w sytuacji pozytywne aspekty.

4. Chociaż w filmie *Czworo dzieci i Coś* występuje czwórka dziecięcych bohaterów to z dwójką najstarszych dziewczynek spędzamy podczas seansu najwięcej czasu i to ich różne podejścia do zmiany są głównym tematem przedstawionej w filmie fabuły.

Prowadzący zajęcia wręcza uczniom karty pracy (Załącznik 1), na których znajduje się tabela z dwoma kolumnami. Każda z nich poświęcona jest jednej z bohaterek filmu – Róży i Psujce. Młodzi widzowie mają za zadanie zastanowić się, a następnie wpisać do poszczególnych kolumn, jak dziewczynki podchodziły do sytuacji, w której zostały postawione, w jaki sposób okazywały towarzyszące im emocje i czym spowodowane było ich sceptyczne, a nawet negatywne podejście do wspólnego wyjazdu nad morze. Warto zwrócić tutaj uwagę młodych widzów na to, iż choć obydwie bohaterki były niezadowolone z tego typu wakacji, każda z nich podchodziła do tej nieoczekiwanej zmiany w nieco inny sposób. Chętni uczniowie mogą odczytać swoje odpowiedzi i przedyskutować je na forum klasy, dokonując oceny zachowania bohaterek, skupiając się szczególnie na tym, która z reprezentowanych przez dziewczynki postaw jest ich zdaniem właściwsza i którą sami by przyjęli, jeśli spotkałaby ich porównywalnie trudna i nieoczekiwana sytuacja.

Zadanie:

Dwie różne postawy, dwa sposoby radzenia sobie ze zmianami.

Opisz charaktery obydwu bohaterek, ich sposób podejścia do zmiany oraz zachowanie wobec Piaskoludka i innych postaci, a następnie zastanów się, czy nastawienie dziewczynek zmieniło się w jakiś sposób pod koniec historii.

Róża	Psujka

Materiały dydaktyczne dla nauczycieli uczestniczących w KinoSzkolowym Festiwalu Filmowym dla Nauczycieli, dofinansowanym przez Ministerstwo Kultury, Dziedzictwa Narodowego i Sportu pochodzących z Funduszu Promocji Kultury.

Wskazówka

Zadanie to może być w miarę możliwości realizowane w parach lub jako zadanie grupowe, gdzie dwie grupy otrzymują do opisanie Psujkę, a pozostałe dwie Różę. Grupy następnie wymieniają się między sobą opisami postaci i ich zachowania oraz dyskutują o postępowaniu bohaterów, dokonując ich analizy i oceny.

5. Prowadzący zajęcia przypomina uczniom, iż w filmie *Czworo dzieci i Coś* bohaterowie nie do końca radzą sobie ze zmieniającą się sytuacją w ich życiu samodzielnie. Spotykają bowiem na swojej drodze spełniającego życzenia Piaskoludka, licząc na to, że pomoże im on zapobiec zmianie, na którą nie byli gotowi. Ostatecznie ten niesamowity stworek pomaga im nie tylko spełnić marzenia o supermocach i podróżach w czasie, ale również zbliżyć się do siebie i ostatecznie pogodzić ze zmianą. My niestety nie mamy w naszym otoczeniu takiej magicznej postaci, która pomogłaby nam oswoić się z nowymi wydarzeniami i spełniłaby nasze marzenia, jednak możemy sobie wyobrazić, co by było, gdyby Piaskoludek żył wśród nas. Zadaniem młodych widzów jest przypomnienie sobie lub wymyślenie sytuacji, w której coś nie poszło po ich myśli. Jak w takim przypadku mógłby pomóc Piaskoludek? Uczestnicy zajęć mogą puścić wodze fantazji i pomyśleć o najbardziej nieprawdopodobnym scenariuszu na wyjście z wywołującej negatywne odczucia sytuacji. Jeśli młodzi widzowie krępiją się przed podawaniem przykładów z własnego życia lub mają trudność z wymyśleniem jakiegoś przykładu, nauczyciel może rozpocząć od własnej propozycji i poprosić uczniów o podanie magicznego sposobu na rozwiązanie trudnej sytuacji.
6. Po omówieniu podanych przez nauczyciela i uczniów przykładów prowadzący zajęcia prosi uczestników, aby tym razem pomyśleli o rozwiązaniu przedstawionych wcześniej sytuacji bez ingerencji Piaskoludka. Z pewnością zadanie to będzie o wiele trudniejsze, dlatego też warto wyjaśnić młodym widzom, w maksymalnie przystępny dla nich sposób, iż dyskomfort odczuwany podczas jakiejś sytuacji, która nie idzie po naszej myśli, często wynika z tego, że pewne nasze potrzeby nie są w tym momencie zaspokajane. Aby uczniowie lepiej zrozumieli znaczenie potrzeb w naszym życiu prowadzący może posłużyć się kartami ze zilustrowanymi potrzebami (karty dostępne są w materiałach dydaktycznych – część o potrzebach) i wyjaśnić ich znaczenie na przykładzie wcześniej podanych przez uczestników zajęć sytuacji lub podać nowy przykład. Gdy uczniowie zapoznają się już z kartami powinni dokonać ponownej analizy zdarzeń przedstawionych w przednim zadaniu lub podać nowe, tym razem dobierając z kart potrzebę, która w wyniku zmiany nie została zaspokojona. Uczestnicy zajęć powinni również zastanowić się, co można zrobić, aby w tak nieoczekiwanej sytuacji w jakiś sposób zaspokoić tę potrzebę i tym samym oswoić się ze zmianą.

Materiały dydaktyczne dla nauczycieli uczestniczących w KinoSzkolowym Festiwalu Filmowym dla Nauczycieli, dofinansowanym przez Ministerstwo Kultury, Dziedzictwa Narodowego i Sportu pochodzących z Funduszu Promocji Kultury.

Przykładowe sytuacje:

Kasia ze względu na warunki epidemiczne nie może spotykać się ze swoimi rówieśnikami, a bardzo lubi spędzać z nimi czas w pobliskim parku.

Niezaspokojone potrzeby: Przynależności, Zabawy

Rozwiązanie: Chociaż nie jest to w stanie w pełni zastąpić Kasi spotkania twarzą w twarz ze swoimi przyjaciółmi, powinna częściej rozmawiać z nimi za pośrednictwem telefonu lub internetu. Może też spędzić więcej czasu z rodziną, np. na wspólnych zabawach

Grzegorz bardzo lubił spędzać czas w szkolnej bibliotece, jednak teraz, podczas nauczania zdalnego nie ma dostępu do swoich ulubionych książek.

Niezaspokojone potrzeby: Uczenia się/Odkrywania

Rozwiązanie: Jeśli Grzegorz nie ma obecnie dostępu do książek, może jest to dobry moment, aby spróbować odkryć dodatkowe hobby pozwalające mu rozwijać swoją kreatywność i zaspokajać potrzebę odkrywania i uczenia się.

Wskazówka

Zarówno karty z zadania o uczuciach, jak i te przedstawione powyżej mogą zostać wykorzystane podczas innych zajęć, np. aby na początku lekcji uczniowie wyrazili nimi jak się aktualnie czują.

7. Prowadzący zajęcia pokazuje uczniom dwa pudełka - jedno z nich jest brzydkie i zniszczone, drugie natomiast pięknie ozdobione. Uczniowie, tylko na podstawie wrażeń wizualnych, mają za zadanie wskazać, które z pudełek chcieliby wybrać i zapoznać się z jego zawartością. Powinni także uzasadnić swoją decyzję, nim nauczyciel otworzy to pudełko, za którego otwarciem opowiedziało się więcej uczniów. Jeśli młodzi widzowie zdecydują się na opakowanie brzydkie zobaczą w środku smaczne słodycze, jeśli natomiast wybiorą pudełko ładne, w środku znajdować będą się pogniecione, bezwartościowe papiery. To krótkie ćwiczenie ma na celu wskazać uczniom, iż nie zawsze to, co wydaje nam się brzydkie i nieatrakcyjne na pierwszy rzut oka, jest takie w rzeczywistości. Czasami pozornie zła zmiana może mieć pozytywny rezultat, co zaobserwować możemy chociażby na przykładzie wydarzeń przedstawionych w obejrzanym przez klasę filmie. Zadanie to stanowi ponadto nawiązanie do samej treści filmu, o czym nauczyciel może wspomnieć przed lub podczas dyskusji o dwóch pudełkach. W *Czworo dzieci i Coś* w wyniku targających nią, nieprzyjemnych emocji, Psujka niszczy swój telefon. Urządzenie zostaje jednak naprawione przez ojca Róży, który chce pocieszyć dziewczynkę i pokazać jej, że nie jest tak złym człowiekiem jakim widzi go bohaterka. Psujka kwituje jego gest słowami "Nie jest tak piękny jak kiedyś, ale działa". Zdanie to można rozumieć zarówno dosłownie – telefon jest pęknięty w wielu miejscach i nie wygląda już tak ładnie jak wcześniej, ale nadal może spełniać swoją podstawową funkcję – jak i metaforycznie. Psujka

Materiały dydaktyczne dla nauczycieli uczestniczących w KinoSzkolowym Festiwalu Filmowym dla Nauczycieli, dofinansowanym przez Ministerstwo Kultury, Dziedzictwa Narodowego i Sportu pochodzących z Funduszu Promocji Kultury.

nie oczekiwała, że podczas wyjazdu nad morze pozna nowego partnera swojej mamy. Perspektywa spędzenia wakacji z obcą rodziną wydaje jej się beznadziejna i sprawia, że dziewczynka za wszelką cenę szuka rozwiązania, aby wrócić do dawnego życia, gdy jej rodzice byli jeszcze razem. Po pewnym czasie, dzięki pomocy Piaskoludka, okazuje się jednak, że nowa rodzina, z którą ma spędzić wakacje, nie jest wcale taka zła i to co początkowo wydawało jej się możliwie najgorszym scenariuszem, ostatecznie okazuje się ciekawą przygodą, dzięki której poznała nowych przyjaciół. Możliwe, że jej rodzina nie wygląda tak jak wcześniej i będzie się jeszcze borykać z wieloma problemami i barierami komunikacyjnymi, ale w rezultacie dziewczynka dostrzegła w tej zmianie więcej plusów niż minusów.

8. W ramach podsumowania zajęć nauczyciel proponuje uczniom, aby wspólnie przyjrzeni się jeszcze raz historii przedstawionej w filmie *Czworo dzieci i Coś*. W tym celu rysuje on na tablicy oś czasu, zaznaczając na niej cztery punkty – przybycie nad morze, poznanie Piaskoludka, podróż w czasie, pożegnanie Piaskoludka. Zadaniem uczniów jest zastanowienie się, jakie poza wskazanymi na osi wydarzenia miały znaczący wpływ na rozwój bohaterów i ich wzajemnych relacji. Ponadto młodzi widzowie powinni określić jak wyglądały relacje postaci na początku filmu, po przełomowych wydarzeniach, oraz na samym końcu filmu. Warto, aby swoje wypowiedzi poparli konkretnymi przykładami z obejrzanego dzieła.

Załącznik 1

Dwie różne postawy, dwa sposoby radzenia sobie ze zmianami.

Opisz charaktery obydwu bohaterek, ich sposób podejścia do zmiany oraz zachowanie wobec Piaskoludka i innych postaci, a następnie zastanów się, czy nastawienie dziewczynek zmieniło się w jakiś sposób pod koniec historii.

Róża

Psujka

**KinoSzkółowy Festiwal Filmowy
dla Nauczycieli**

Fundacja Rozwoju
Kompetencji Medialnych
i Społecznych

DOFINANSOWANO ZE ŚRODKÓW MINISTRA KULTURY, DZIEDZICTWA NARODOWEGO
I SPORTU POCHODZĄCYCH Z FUNDUSZU PROMOCJI KULTURY*

Ministerstwo
Kultury
Dziedzictwa
Narodowego
i **Sportu**.

Materiały dydaktyczne dla nauczycieli uczestniczących w KinoSzkółowym Festiwalu Filmowym dla Nauczycieli, dofinansowanym przez Ministerstwo Kultury, Dziedzictwa Narodowego i Sportu pochodzących z Funduszu Promocji Kultury.